

GRUP DE REFUGIATS I ESTRANGERS DEL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL (CMBS)

Eulàlia Vintó

Extint d'alcalde, Ajuntament de Barcelona; catedràtica jubilada de la Universitat de Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona va aprovar l'any 1986, a més de la descentralització en deu districtes, un Reglament de Participació Ciutadana, pioner en el seu temps, amb la voluntat explícita de convertir la ciutadania en protagonista del canvi social. En aquest marc, la tercera tinència d'alcaldia, responsable de benestar social, impulsà la creació del Consell Municipal de Benestar Social que es formalitzà l'any 1988.

El Consell funcionava, i funciona, en plenari, permanent i grups de treball. El plenari inclou un centenar de persones, representants al nivell màxim de les organitzacions polítiques, empresarials, sindicals, professionals, acadèmiques, socials, incloses la fiscalia, la judicatura, l'església catòlica i les obres socials de les caixes d'estalvi, a més de persones expertes. En els grups de treball unes tres-centes persones, any rere any, i procedents dels mateixos àmbits, han dedicat el seu saber i el seu temps, de forma benèvola, a omplir de contingut els tres objectius del Consell: promoure la cultura del benestar, validar les línees d'actuació social municipal i fomentar la concertació entre agents públics i privats.

El grup de treball sobre refugiats i estrangers es constituí des de l'inici del Consell i fou un dels més actius i creatius sota la direcció i l'impuls entusiasta d'en Josep Ribera. Si llavors ja era imprescindible -amb només un 2% de població immigrant estrangera- reflexionar i elaborar polítiques i recursos adreçats a aquestes persones, triar la persona experta resultava molt senzill: en Pep, responsable d'ACSAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats) i gran coneixedor de la realitat social i de la legislació, home ferm i dialogant i incansable promotor d'idees i solucions als problemes que s'anaven generant.

L'havia conegut personalment uns mesos abans, quan en Jordi Borja el portà al meu despatx per parlar del procés de col·laboració entre ACSAR, Creu Roja i l'Ajuntament, i millorar

Liurament de la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona a Josep Ribera, 2007

el mecanisme d'acolliment dels estrangers refugiats i immigrants. D'aquella primera trobada se'n derivaren moltes més i, també, la seva acceptació, quan li vaig fer la proposta, de dirigir el grup del Consell. La va exercir molt temps i, un cop l'any, feia sentir, en el Saló de Cent, en la sessió plenària, la seva veu autoritzada i punyent que, tot i reconeixent els avenços assolits, proposava noves línies d'actuació i reclamava la realització dels compromisos anteriors.

Per a mi, permeteu-me una anècdota personal, la seva continuïtat en el Consell és la millor prova de l'eficàcia d'aquest organisme: quan va començar el segon any de treball, en la primera reunió de la Comissió Permanent, en Pep va demanar la paraula i digué: «Mira, Lali, totes i tots nosaltres hem treballat tot un any i hem fet propostes a l'Ajuntament i a d'altres administracions. Hem fet la feina que ens demanareu, ara, us toca a vosaltres. Si dins d'un any heu dut a terme algunes de les nostres propostes, continuarem oferint el nostre saber i el nostre temps a la ciutat, si no, tothom té molta feina i millors maneres de passar l'estona». Com vaig recordar el dia que l'Ajuntament li lliurà, ben merescudament, la Medalla d'Or de la Ciutat l'any 2006, ell encara hi era, el Consell havia assolit la majoria d'edat i l'Ajuntament honorava el seu compromís.

Un únic exemple de resultats: el Servei d'Atenció als Immigrants, Estrangers i Refugiats (SAIER), en funcionament des de l'any 1989 i amb la participació dels fundadors, ACSAR i Creu Roja, i del Col·legi d'Advocats, el CITE (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers) de CCOO i AMIC (Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants a Catalunya) d'UGT sota l'empara i el finançament de l'Ajuntament de Barcelona. Entre altres reconeixements, fou considerat una bona pràctica per la Unió Europea l'any 2014 i també el seu model fou aprofitat i imitat per diverses ciutats del nostre país. Una de les múltiples obres d'en Pep Ribera, amb el seu segell, eficaç i sense esscarafalls, accessible per a les persones més necessitades i capaç d'adaptar-se al ritme canviant de la societat, concertant tant amb el sector públic com amb el privat.